

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

เทศบาลตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งซึ่งจัดตั้งขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ภายใต้พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 13 พ.ศ. 2552) มีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง การจัดทำงบประมาณสำหรับการบริหารกิจการของเทศบาลจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทราบถึงแหล่งที่มาของรายได้ และรายจ่าย ที่ใช้ในการวางแผนการจัดทำงบประมาณรายจ่าย โดยต้องมีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้สอดคล้องกับด้านรายรับของเทศบาล หากเทศบาลสามารถจัดสรรงบประมาณและวางแผนงบประมาณได้ตรงกับความต้องการของประชาชนแล้วย่อมแสดงถึงการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้ามหากเทศบาลไม่สามารถจัดสรรงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึงแล้ว จะแสดงถึงการบริหารงบประมาณอย่างไม่มีประสิทธิภาพ จึงทำให้เทศบาลมีความจำเป็นต้องวางแผนงบประมาณ เพื่อสนองความต้องการของประชาชนตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป (เสน่ห์ จุ้ยโต และจิระ ประทีป, 2549)

ในการบริหารงานและการจัดทำงบประมาณให้ประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยบุคลากรในท้องถิ่นที่มีส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะผู้บริหารเทศบาลตำบล สมาชิกสภาเทศบาลตำบล และเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบล โดยต้องอาศัยข้อมูลทางบัญชีมาช่วยในการวิเคราะห์ในการจัดทำงบประมาณ ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งข้อมูลนั้นจะต้องมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ รวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ กะทัดรัด ชัดเจน และสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวางแผนการจัดสรรงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนให้สูงสุด

ข้อมูลทางการบัญชีจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้บริหารท้องถิ่น คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาลตำบล และเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบล ได้รู้ถึงศักยภาพทางการคลังของท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการวางแผนการจัดทำงบประมาณ การพัฒนาระบบ การจัดเก็บรายได้ และการพัฒนาการบริหารรายจ่าย และยังใช้ในการวางแผนงบประมาณด้านรายรับ ในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น ภาษีจัดสรร การขอรับเงินอุดหนุนที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล การวางแผนงบประมาณรายจ่ายในส่วนต่างๆ ที่เป็นอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานของเทศบาล

จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย และเป็นหน่วยเศรษฐกิจใหญ่ของประเทศ จำเป็นอย่างยิ่งที่เทศบาลตำบล จะต้องมีการวางแผนงาน โครงการที่ต้องมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด โดยต้องมีการจัดการในระดับท้องถิ่นมากมาย เช่น การจัดเตรียมสาธารณูปโภคพื้นฐาน การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดี อันจะเป็นผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นโดยตรง จังหวัดเชียงใหม่มีเทศบาลตำบล ทั้งหมด 54 แห่ง (สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่, 2552: ออนไลน์) ที่รัฐบาลใช้เป็นช่องทางในการกระจายรายได้ให้แก่ประชาชนในการนำเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยการบริหารงบประมาณของเทศบาลตำบลเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งจะเป็นผู้กำหนดในการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้ส่วนงานต่างๆ ภายในองค์กรสามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ ผู้บริหารท้องถิ่นต้องใช้ข้อมูลทางบัญชีเพื่อตัดสินใจในการอนุมัติการเบิกจ่ายงบประมาณ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

ดังนั้น ผู้ศึกษาเห็นว่าข้อมูลทางบัญชีมีความสำคัญในการบริหารงบประมาณ จึงสนใจที่ศึกษาความต้องการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารงบประมาณของเทศบาลตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อใช้เป็นแนวทางบริหารงบประมาณของท้องถิ่นให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความต้องการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารงบประมาณของเทศบาลตำบลในจังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความต้องการใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารงบประมาณของเทศบาลตำบลในจังหวัดเชียงใหม่
2. สามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนา การจัดทำข้อมูลทางการบัญชี ให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ข้อมูล

1.4 นิยามศัพท์

ความต้องการ หมายถึง ความต้องการของผู้บริหารเทศบาลตำบล สมาชิกเทศบาลตำบล ปลัดเทศบาลตำบล ในการได้รับข้อมูลทางการบัญชีที่สอดคล้องกับความต้องการ เพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานงบประมาณ

ข้อมูลทางการเงินบัญชี หมายถึง รายงานทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกรมการปกครอง ว่าด้วยการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียนและรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 และข้อมูลทางการเงินอื่นๆ ที่สามารถจัดทำเพื่อประโยชน์ในการบริหารงบประมาณในแผนงานด้านต่างๆ

งบประมาณ หมายถึง ประมาณรายรับ ที่คาดว่าจะเก็บได้หรือได้รับการจัดสรรหรืออุดหนุนจากรัฐบาล และประมาณรายจ่าย ที่คาดว่าจะใช้จ่ายตามแผนงานทั้งหมดในรอบปีงบประมาณที่แสดงออกในรูปตัวเลขและได้ตั้งไว้ในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

การบริหารงบประมาณ หมายถึง การจัดเก็บรายได้และการบริหารงบประมาณรายจ่ายให้เป็นไปตามรายการและแผนงานหรืองานที่ฝ่ายบริหารได้รับอนุมัติงบประมาณมาใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน

คณะผู้บริหารเทศบาลตำบล หมายถึง นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษาและเลขานายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลในจังหวัดเชียงใหม่

สมาชิกสภาเทศบาลตำบล หมายถึง สมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมาจากเลือกตั้งโดยจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกเทศบาล จำนวน 12 คน ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ ในการตรวจสอบการบริหารงบประมาณของฝ่ายบริหารและการพิจารณาอนุมัติงบประมาณของฝ่ายบริหาร

ปลัดเทศบาลตำบล หมายถึง ข้าราชการที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้างเทศบาลรองจากนายกเทศมนตรี และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบาย และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่มิ กฎหมายกำหนดหรือตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย